

Ođlan da anasına bütün bař verənləri danıřır.

Ana z balaca ođlu ilə fəxr edir ki, onun necə ađıllı, qorxmaz, cəsarətli ođlu var.

AMBEBİ

MBĖBO

HEKAYƏLƏR

BAKI – 2020

KOBUT KALİ

Erti qöpila erti ar qöpila. Er sopedşi puttuğ er ojax kobut kali hkonia. Am kal, zogjer kesib kalevtan tamaşoba unda qöpila, amma es kali erakton kobuti qöpila rom, magastan minmes dostoba ar unda qöpila. Am kali xasiati diax pinti iqo, tutanats pin pikirebiani da dabuzuli qöpila. Amma imer kalebi amas lamaza elaparaqebodnen, iseni çül gulian, diax qai kalebi qöpilan. Sruibey xeli danaçeri, srustan dostoba naknari, mudam gaxarebuli da lamaza nalapariqebi qöpilan.

Ertexelats kalebi kuçaşi tamaşobaşin, kobut kali magattan modis rom, kalevtan itamaşos, amma magastan minmes tamaşoba ar unda. Sru magigan şorsavdeba da kali martò hçeba. Kobut kal çara usqdeba, eqideba tavitavi daqexebas rom, minme çemtan peq ver gaisdis, tken çembere ver iknebit. Çem mamas bevr puli ako, rasats minda hqidlovs çembei. Çem fansmuzebisi da natamaş rameibisi tken ar gahqe. İmer qimasilebits ebnebian rom, bevr puli knit qi ara, şen diax kobuti xar, şen pin xasiatebi gako, minmes şentan dostoba ar unda, higimibeytats şen hameşa martò xar.

Kali bevrs pikirovs, er droi gasulasuqan, tavi şestomev tav gadis, magattan modis ebneba: “Me çem naknarev tav gevele martlats me tkenbei kobutoba miknia. Maçuket. Ertsxo minmes ar şaasuxebivar, minmestan kobutobas ar saknivar. Gamişit rom mets tkentan erta vitamaşo.” Kalebi xeden rom, is martlats tavi şestomas tav mosula, dapuşmanebula, isenits açukeben.

sözləri deməklə canını qurtarır. Ayı da ağzının suyunu axıda-axıda oğlanı buraxır.

Oğlan atasının yanına çatır. Ata oğlunun tək gəldiyini görəndə çox təəccüblənir. Oğlan atasına canavarı və ayını necə aldatdığını danışır. Atasına deyir ki, balqabağın içini oyub oğlanı onun içinə qoysun. Ata oğlunun qoçaq, ağıllı olduğuna inandığı üçün onun dediklərinə əməl edir. O, balqabağın içini təmizləyib oğlunu onun içinə qoyur. Sonra oğlan atasına deyir ki, balqabağı aşağıya diyirləsin. Atası oğlunun dediyi kimi edir. Balqabaq dağdan aşağıya doğru diyirlənir.

Oğlanın yolunu gözləyən ac ayı balqabağın qarşısını kəsib deyir: “Balaca oğlan məni aldatdı, heç olmasa səni yeyim ki, ayaq üstə dayanmağa təqətim olsun. Balqabaq ona deyir: “Mən gələndə yolda gördüm ki, balaca oğlan sənə çiyində yağlı bir toğlu gətirir. Ayı sevindiyindən tez balqabağı buraxır. Balqabaq diyirlənə-diyirlənə aşağıya yuvarlanır.

Bir az yuvarlanmışdı ki, canavar onun qabağını kəsir və deyir: “Nə yaxşı ki, sən əlimə keçdin. Balaca oğlan məni aldatdı. Acından ayaq üstə dayana bilmirəm. İndi səni yeyərəm təqətim olar”. Oğlan balqabağın içindən tez dillənir: “Yox, oğlan səni aldatmayıb. Mən yolda ona rast gəldim. Oğlan çiyində yağlı bir toğluyla aşağıya düşürdü. O dedi ki, həmin toğlunu sənə gətirir”. Canavar bu xəbərə sevinib tez balqabaqdan aralanır.

Oğlan da sağ-salamat evinə çatır. Anası onu görəndə çox sevinir. Soruşur ki, necə gedib gəldin?

BALQABAQ

Biri var imiş, biri yox imiş, bir çoban var imiş. O, qoyun sürüsünü dağların yamacında otararmış. Hər gün yoldaşı və oğlu ona yemək apararmışlar. Onların oğlu balaca və çoxbilmiş idi. Bir gün oğul anasına deyir: “Ana, mən artıq böyümüşəm. Yeməyi atama özüm tək aparacam!”

Ana deyir: “Sən apara bilməzsən. Meşədə vəhşi heyvanlar var. Sən balacasan, səni parçalayrlar”.

Oğlan inadla deyir ki, mən uşaq deyiləm. Sən narahat olma! Yeməyi mənə ver, bir dənə də balqabaq ver. Atama aparacam. Ertəsi gün oğlan yeməyi və balqabağı götürüb yola düşür. Ana oğluna görə çox narahat olur.

Atasının yanına getmək üçün mütləq meşənin içindən keçmək lazım idi. Oğlan meşəni keçərkən onun qabağına canavar çıxır. Canavar oğlana deyir ki, nə yaxşı sən mənim qarşıma çıxdın, yoxsa acından öləcəkdim. Bu dəqiqə səni yeyəcəyəm. Oğlan deyir: “Məni yeməklə qarnın doymaz, mən balacayam. Burax məni gedim. Mən dağda qoyun otaran atama yemək aparıram, qayıdanda sənə atamın sürüsündən yağlı, seçmə bir toğlu gətirərəm yeyərsən qarnın doyar. Canavar bu sözləri eşidəndə ağzının suyu axır. Oğlanı buraxır.

Oğlan bir az yol getmişdi ki, böyük bir ayı onun qabağını kəsir. Ayı sevinə-sevinə oğlana deyir ki, çoxdandır əlimə heç nə keçmirdi. Yaxşı əlimə düşdün, səni yeyib qarnımı doyuraram. Oğlan ayıya da eyni

Emaşisuqan iseni erta tamaşoben qöpila. Droi gasulastan erta, magastan kobutoba iqargeba, kali itsleba, çül guliani, mxiaruli, ganatsino, sxoi derdi ganahsèv, er kali qerteba.

ქობუთ ქალი

ერთი ყოფილა ერთი არ ყოფილა. ერ სოფელში ფუთტულ ერ ოჟახ ქობუთ ქალი ჰქონია. ამ ქალ, ზოგჯერ ქესიბ ქალევთან თამაშობა უნდა ყოფილა, ამმა ეს ქალი ერაქთონ ქობუთი ყოფილა რომ, მაგასთან მინმეს დოსტობა არ უნდა ყოფილა. ამ ქალი ხასიათი დიახ ფინთი იყო, თუთანაც ფინ ფიქირებიანი და დაბუზული ყოფილა. ამმა იმერ ქალები ამას ლამაზა ელაპარაკებოდნენ, ისენი ჩუღ გულიან, დიახ კაი ქალები ყოფილან. სრუბეჲ ჰელი დანაჰერი, სრუსთან დოსტობა ნაქნარი, მუდამ გახარებული და ლამაზა ნალაპარიკები ყოფილან.

ერთეხელაც ქალები ქუჩაში თამაშობაშინ, ქობუთ ქალი მაგათთან მოდის რომ, ქალევთან ითამაშოს, ამმა მაგასთან მინმეს თამაშობა არ უნდა. სრუ მაგიგან შორსავდება და ქალი მარტო ჰჩება. ქობუთ ქალ ჩარა უწყდება, ეკიდება თავითავი დაკეხებას რომ, მინმე ჩემთან ფეყ ვერ

გაიწდის, თქვენ ჩემებრე ვერ იქნებით. ჩემ მამას ბევრ ფული აქო, რასაც მინდა ჰყიდლოვს ჩემბეი. ჩემ ტანსმუხებისი და ნათამაშ რამეებისი თქვენ არ გაჰყე. იმერ ყმაწილებიც ებნებიან რომ, ბევრ ფული ქნით კი არა, შენ დიახ ქობუთი ხარ, შენ ფინ ხასიათები გაქო, მინმეს შენთან დოსტობა არ უნდა, ჰიგიმიბეძთაც შენ ჰამეშა მარტო ხარ.

ქალი ბევრს ფიქროვს, ერ დროი გასულასუკან, თავი შესტომევ თავ გადის, მაგათთან მოდის ებნება:

“მე ჩემ ნაქნარევ თავ გეველე მართლაც მე თქენბეი ქობუთობა მიქნია. მაჩუქეთ. ერცხო მინმეს არ შააწუხებივარ, მინმესთან ქობუთობას არ საქნივარ. გამიშით რომ მეც თქენთან ერთა ვითამაშო.” ქალები ხედენ რომ, ის მართლაც თავი შესტომას თავ მოსულა, დაფუშმანებულა, ისენიც აჩუქებენ. ემაშისუკან ისენი ერთა თამაშობენ ყოფილა. დროი გასულასთან ერთა, მაგასთან ქობუთობა იკარგება, ქალი იცლება, ჩულ გულიანი, მხიარული, განაცინო, სხოი დერდი განაჰწევ, ერ ქალი კერთება.

შენ ბეთ გჰამო რომ, ფეყზე დაადგომელ გუჟი მექნოსვო. გუგრა მაგა ებნება: მე გზაში მოსულაშინ დავნახე რომ, ბიჭი შენბედ ქონიან თოხლუ მოჰყომს. დათი სიხარულით გუგრას უშოვს. გუგრა დაგორები დაგორები დაბლა ჩადის.

ცოტა დაგორებულიყო რომ, კედევ ჟანავარი გზას უჰწროვს და ებნება: რა კარგა შენ ჰელში ჩამივარდი, პატრა ბიჭმამ მამატყუა. შერობით ფეყზე ვერ ვდგები. ეხა შენ შეგჰამ გუჟი მექნება. ბიჭი გუგრაი შიგაი მალე ჰმას ამააქომს: - “არ ბიჭ შენბედ არ მოუტყიბია. მე გზაში შამხტო. ბიჭი ჰრევზე დუმადან თოხლუითავ ერთა დაბლა ჩომოდოდა. მაგამ თქო რომ, იგი თოხლუს შენბეი მოჰყომს.” ჟანავარ ეს მაგრა უხარიან მალე გუგრას უშოვს.

ბიჭი შინ სალ-სალამათი შინ უწევს. თავი დედა ხედავს მაგრა უხარიან. ჰკითხავს როგო წებელე მეხელეო? ბიჭიც დედას სრუ რამეს ელაპარაკება. დედა თავი პატრა შულით ამაცოვს.

არ გაგიზღვება, მე პატრა რადმე ვარ. ეხლა გამიში მე წავდე. ჩემ მამა თაში ცხორ აზიევს მაგიბედ საჭმელ მივაქომ, დაბრუნებაშინ, მამაი ცხორი ფარაით, კად დიდ დუმადან თოხლუ მოგიყონონდა შეჰჰამ მუცელი გაგიზღვება. ჟანავარი რომ ბიჭი ნათქომევ იგევს ყბა უწყლიანდება ესი ბიჭ უშოვს.

ბიჭი ცოტა წინაყენ წასულაყო რომ, დაინახა ერ დიდ დათი მაგა გზას უკლეტავს. დათი გახარებული ბიჭ ებნება დიდხანია ჯელში რამე არ ჩამვარდნიავო. ბიჭი ამასაც ებნება ჰიგიმადევ დათითსაც ყბა უწყლიანდება ბიჭ უშოვს.

ბიჭი თავი მამასთან უწევს, მამა რომ დაინახავს თავი შუღლი მარტო მოსულავო მაგრა უკირდება. ბიჭი მამას ჟანავარ და დათ როგო მათყუავო უყება. კედევ მამას ებნება: “გუგრა შიგადთი გაწმინდ შიგ ჩამდევ. მამა თავი შუღლისი ჰკიანობას თავ გადის შუღლი ნათქომურა ჩიდის. გუგრას შიგაი ჰწმინდავს ბიჭ შიგ დევს. კედევ ბიჭი მამას ებნება რომ, გუგრა დაბლა დააგოროს. მამა თავი შუღლი ნათქომურაც ჩიდის. გუგრა ზეი ბალით დაბლა ჰგორავს.

ბიჭიბედ გზაში ნალედ შერ დათი გუგრას წინაი უჰწროვს ებნება: პატრა ბიჭმამ მამატყუვა

KOBUD QIZ

Biri var imiş, biri yox imiş. Bir kənddə varlı bir ailənin kobud qızı var imiş. O, hərdənbir kasıb qızlarla oynamaq istəyərmiş, amma bu qız o qədər kobud imiş ki, buna görə heç kim onunla dostluq etmək istəməmiş. O qızın xasiyyəti həddən artıq pis olmaqla yanaşı, həm də bədniyyət və qaraqabaq imiş. Amma o biri qızların rəftarı gözəl, ürəyi yumşaq, özləri də çox mehriban imişlər. Hamıya əl tutan, hamı ilə dostluq edən, həmişə sevinən, gülüb danışan imişlər.

Növbəti dəfə qızlar küçədə oynayanda kobud qız onların yanına gəlir ki, qızlarla oynasın, amma heç kim onunla oynamaq istəmir. Hamı ondan uzaqlaşır, qız təklənir. Kobud qızın əlacı kəsilir, başlayır özünü tərifləməyə ki, heç kim mənimlə ayaqlaşa bilməz, siz mənə tay ola bilməzsiz. Mənim atamın çoxlu pulu var, mən nəyi istəsəm mənə alır. Mənim paltarlarımdan, oyuncaqlarımdan sizdə yoxdur. O biri uşaqlar da ona deyirlər ki, çoxlu pulun olmaqla deyil ki, sən çox kobudsan, sən xasiyyətin pisdür, sən heç kimlə dil tapa bilmirsən, heç kim sənənlə dostluq etmək istəmir, ona görə də sən həmişə təksən.

Qız çox düşünür, xeyli vaxt keçəndən sonra öz səhvini başa düşür və onların yanına gəlib deyir: “Mən etdiklərimi başa düşdüm, doğrudan da mən sizə qarşı çox kobudluq etmişəm. Məni bağışlayın. Bir daha heç kimi incitməyəcəm, heç kimə qarşı kobudluq etməyəcəyəm. İcazə verin mən də sizinlə birlikdə oynayım”. Qızlar

görürlər ki, o, doğurdan da səhvini başa düşüb, peşman olub, onlar da onu bağışlayırlar. O vaxtdan sonra onlar həmişə birlikdə oynayırlarmış. Tədricən həmin qızda kobudluqdan əsər-ələmət qalmır, dəyişilib incə qəlbli, şən, güləruz, qayğıkeş, mehriban bir qıza çevrilir.

MEPEİ ŞÜLİ DA PÀTRA ÇOBANI

Erti iqò erti ar iqò, iqò er mepe. Am mepes er biçì hqòlia. Jamaati mepei tolşì gamaçdomla mepei şül aqexeбен qòpila.

Er dğe sasaxleşì tsxenebi şecibri tərdeba. Mepei şülma şagosats jiuri maints mepei şülma maigavo ambovs. Am biç' uadgilo adgilats erakton aqexeбен rom, isits igikton pintdeba rame vejina ar naknari qerteba.

Er dğe mepe tğeşì sanadirla midis. Mepe er lamaz musiqai xımas igevs. Xedavs rom, pàtra er çobani salamurze diax lamaz musiqev uqravs. Mepe biç' tavi sasaxleşì, tavi biçtan mihqòns. Ebneba rom, çem şülsats egre daqra daaçiv.

Pàtra biçì bevr etsada rom, mepei şülsats salamurze daqra daaçivos, magram mepei şüli magra tamblovs, ramesats ar eçeva. Amigan gardats, çoban ebneba rom, şen me qarga ver maçevvo.

Er droi gasulasuqan, mepe tavi şül ebneba rom, rats daçevla magibei douqros. Biçì ebneba rom, me ramei daqras ar vitsio, es me rames ver maçevsvvo. Mepe çobani

dedas sru rames elapàraqeba.

Deda tavi pàtra şülit amaçovs.

გუგრა

ერთი იყო ერთი არ, იყო ერ ჩობანი. ის ცხორ თაში საზოგრევზე აზიევს ყოფილა. ჰარ დღე, თავი დედაკაცი და შუღლი მაგა საჭმელ მიუქონდნენ. მაგათ ბიჭი პატრა და ბევ ნაცოდნი იყო. ერ დღე ბიჭი დედას ებნება: “დედა მე გაზდილვარ. საჭმელი მამას მე უნდა წოვლო.

დედა ებნება: “შენ ვერ წაძღვებარ. ტყეში შააშინო ჰეფენები არიან. შენ პატრა ხარ დაქვათრენ.”

ბიჭი თავი ჟულაბზე დგას რომ, მე ყმაწილი არ ვარ. შენ არ იფიქრო ემაზე! საჭმელი მემე ერთიც ერ გუგრა მემე. მამას წოულონდა. მეორე დილლაზე ესი აქომს საჭმელ და გუგრას გზას ადგება. დედა შილზე ბევს ფიქროვს.

თავი მამასთან რომ წავდეს ტყე უნდა გაივაროს. ბიჭი ტყით გავლაშინ წინ ჟანავარი გომოდის. ჟანავარი ანბოვს: რა კარგა შენ ჩემს წინ გომოხელე, თორემ შერი მაკდომივაყავ ეხლა შენ გქამონდავო. ბიჭი ებნება: “ჩემ ჰმით შენ მუცელი

Biçi tsotâ sînaçen sâsulaqò rom, dainaxa er did dati maga gzas uqletavs. Dati gaxarebuli biç' ebneba didxania xêlshi rame ar çamvardniavo. Biçi amasats ebneba higimayev datitsats qba usqliandeba biç' ušovs.

Biçi tavi mamastan usevs, mama rom dainaxavs tavi şili martò mosulavo magra uqirdeba. Biçi mamas janavar da dat rogo maatquavo uqeba. Qedets mamas ebneba: "Gugra şigayti gasmind şig çamdev. Mama tavi şilisi çqianobas tav gadis çili natkomura çidis. Gugras şigai hsmendavs biç' şig devs. Qedets biçi mamas ebneba rom, gugra dabla daagoros. Mama tavi şili natkomurats çidis. Gugra zei bağit dabla hgoravs.

Biçibey gzaşi naled şer dati gugras sînai uhsrovs ebneba: Pâtra biçmam mamatquva şen bet gçamo rom, peqze daadgomel guji meqnosvo. Gugra maga ebneba: me gzaşi mosulaşin davnaxe rom, biçi şenbey konian toxlu mohqoms. Dati sixarulit gugras ušovs. Gugra dagorebi dagorebi dabla çadis.

Tsotâ dagorebuliçò rom, qedets janavari gzas uhsrovs da ebneba: Ra qarga şen xêlshi çamivardi, pâtra biçmam mamatqua. Şerobit peqze ver vdgebi. Exa şen şegçam guji mekneba. Biçi gugrai şigai male xmas amaakoms: "Ar biç' şenbey ar moutqıibia. Me gzaşi şamxtò. Biçi xrevze dumayan toxluitav erta dabla çomodioda. Magam tko rom, igi toxlus şenbei mohqoms." Janavar es magra uxarian male gugras ušovs.

Biçi şin sağ-salamati şin usevs. Tavi deda xedavs magra uxarian. Hqitxavs rogo sèxele mexeleo? Biçits

şül ibarevs, magibei cezai mitsema unda, çobani şili ebneba: "Mepes goumarcos, me bev vetsade rom, maga davaçivo magram is me ar mismenda, tutan daçevna ar undoda. Axiri mepei şülma aiqisra rom, martlats is, me maçevda, magram me tamblobas vçidivodi ar veçevodi.

Simartle rom gaiga mepem açuka, mepei şili da da pâtra çobani samudamo dostebi iknen.

მეფეი შუღლი და პატრა ჩობანი

ერთი იყო ერთი არ იყო, იყო ერ მეფე. ამ მეფეს ერ ბიჭი ჰყოლია. ჟამათი მეფეი თოლში გამაჩდომლა მეფეი შუღლ აკეხებენ ყოფილა.

ერ დღე სასახლეში ცხენები შეჯიბრი ტარდება. მეფეი შუღლმა წაგოსაც ჟიური მაინც მეფეი შუღლმა მაიგავო ამბოვს. ამ ბიჭ უადგილო ადგილაც ერაქთონ აკეხებენ რომ, ისიც იგიქთონ ფინთდება რამე ვეჟინა არ ნაქნარი კერთება.

ერ დღე მეფე ტყეში სანადირლა მიდის. მეფე ერ ლამაზ მუსიკაი ჯმას იგევს. ხედავს რომ, პატრა ერ ჩობანი სალამურზე დიახ ლამაზ მუსიკევ უკრავს. მეფე ბიჭ თავი სასახლეში, თავი ბიჭთან მიჰყონს. ებნება რომ, ჩემ შუღლსაც ეგრე დაკრა დააჩივ.

პატრა ბიჭი ბევრ ეცადა რომ, მეფეი შუღლსაც

სალამურზე დაკრა დააჩივოს, მაგრამ მეფეი შუღლი მაგრა თამბლოვს, რამესაც არ ეჩევა. ამიგან გარდაც, ჩობან ებნება რომ, შენ მე კარგა ვერ მაჩევევო.

ერ დროი გასულასუკან, მეფე თავი შუღლ ებნება რომ, რაც დაჩეველა მაგიბეი დოუკროს. ბიჭი ებნება რომ, მე რამეი დაკრას არ ვიციო, ეს მე რამეს ვერ მაჩევევო. მეფე ჩობანი შუღლ იბარევეს, მაგიბეი ჯეზაი მიცემა უნდა, ჩობანი შუღლი ებნება: “მეფეს გოუმარჯოს, მე ბევ ვეცადე რომ, მაგა დავაჩივო მაგრამ ის მე არ მისმენდა, თუთან დაჩევენა არ უნდოდა. ახირი მეფეი შუღლმა აიკისრა რომ, მართლაც ის, მე მაჩევედა, მაგრამ მე თამბლოვას ვჩიდივოდი არ ვეჩევევოდი.

სიმართლე რომ გაიგა მეფემ აჩუქა, მეფეი შუღლი და და პატრა ჩობანი სამუდამო დოსტები იქნენ.

PADŞAH OĞLU VƏ BALACA ÇOBAN

Biri var imiş, biri yox imiş. Bir padşah var imiş. Bu padşahın bir oğlu var imiş. Rəiyyət padşahın gözüne girmək üçün onun oğlunu həmişə tərifləyirmiş.

Bir gün sarayda at çapmaq üzrə yarış keçirilir. Padşahın oğlu uduzsa da, münsiflər heyəti yenə də padşahın oğlu qazandı deyirlər. Bu oğlanı yerli-yersiz o

Allah babanın niyyətini qəbul elədi. Onların nəvəsi dünyaya gəldi. Baba sevincindən bilmirdi neyləsin. Səbirsizliklə nəvəsinin on beş yaşının tamam olmasını gözlədiyirdi. Nəvəsinin on beş yaş bitən kimi onun adına bir qoç qurban kəsib şənlik elədi.

GUGRA

Erti iqo erti ar, iqo er çobani. İs tsxor taşi sazovrevze azievs qöpila. Har dge, tavi dedaqatsi da şüli maga saçmel miukondnen. Magat biçi pətra da bev natsodni iqo. Er dge biçi dedas ebneba: “Deda me gazdilvar. Saçmeli mamas me unda sòvgo.

Deda ebneba: “Şen ver sayğevxar. Tqəşi şaaşino heyvnebi arian. Şen pətra xar dakpatren.”
Biçi tavi juğabze dgas rom, me qımasılı ar var. Şen ar ipikiro emaze! Saçmeli meme ertits er gugra meme. Mamas sòuğonda. Meore dillaze esi akoms saçmel da gugras gzas adgeba. Deda şilze bevs pikirovs.

Tavi mamastan rom sàvdes tqe unda gaivaros. Biçi tqit gavlaşın sın janavari gomodis. Janavari anbovs: - Ra qarga şen çems sın gomoxele torem şeri maaqdomivaqav exla şen gçamondavo. Biçi ebneba: “Çem çimit şen mutseli ar gagizgeba, me pətra rayme var. Exla gamişi me sàvde. Çem mama taşi tsxor azievs magibey saçmel mivakom, dabrunebaşın, mamai tsxori parait, qay did dumayan toxlu mogiqononda şəhçam mutseli gagizgeba. Janavari rom biçi natkomev igevs qba usqliandeba Esi biç uşovs.

დაასახლონ, მალეითავ თავი შულისი შული დაინახონ.

დრო მოვდა თავი შული დაასახლეს. ბიჭი მამა დაჰპირდა რომ, მაგათ შულ ყმაწილი ეყოლოს, ხუთმეტ წლისი რომ ათავდება ღმერთი გზაზე მაგი სახელზე ერ ყურბან დააკლივარ.

ღმერთმა ჰპაპი დაპირებული ყაბული ქნა. მაგათ შულ ყმაწილი ეყოლა. ჰპაპს სიხარულით ვერ იცოდა რა ექნა. უმოუთმენლა ხუთმეტ წლი ათიბას ელოდებოდა. შული შულისი ხუთმეტ წლისი ათიბითავ, მაგი სახელზე ერ ყოჩი ყურბანი დოუკლა დღეობა გაატარა.

QURBAN DİLƏYİ

Kimsəsiz bir kişi və qadın var idi. Onların aman zaman bir oğlu var idi. Bu ailə çox kasıb və kimsəsiz idi. Bir oğuldan başqa onların heç kimləri yox idi. Onlar bu uşağı çox çətinliklə boya-başa çatdırdılar. Onların oğlu valideynlərinin sözüne qulaq asan, onlara hörmət edən bir oğul kimi böyüdü.

Ana-atanın bircə arzusu vardı ki, onların oğlu evlənsin, tezliklə nəvə görsünlər.

Vaxt gəldi oğlanı evləndirdilər. Oğlanın atası niyyət elədi ki, onların nəvəsi olsun, onun on beş yaşı bitəndə Allah yolunda onun adına qoç qurban kəsəcəm.

qədər tərifləyirlər ki, o da çox məsuliyyətsiz və bivecin biri olur.

Bir gün padşah meşəyə ova gedir. Orada padşah çox gözəl musiqi səsi eşidir. Görür ki, balaca bir çoban tütəkdə həddən artıq gözəl musiqilər çalır. Padşah oğlanı öz sarayına, oğlunun yanına aparır. Ona deyir ki, mənim oğluma da bu cür çalmağı öyrət.

Balaca oğlan çox çalışır ki, padşahın oğluna da tütəkdə çalmağı öyrətsin, amma padşahın oğlu çox tənbellik edir, oğlandan heç nə öyrənmir. Üstəlik də ona deyir ki, sən yaxşı öyrədə bilmirsən.

Xeyli vaxt keçəndən sonra, padşah oğluna deyir ki, öyrəndiklərini onun üçün şalsın. Oğlu cavab verir ki, mən heç nə çala bilmirəm, çünki o məni öyrədə bilmir. Padşah çobanın oğlunu yanına çağırtdırır, onu cəzalandırmaq istəyir, çobanın oğlu deyir: “Padşah sağ olsun, mən çox çalışırdım ki, onu öyrədim, amma o mənə qulaq asmırdı, özü öyrənmək istəmirdi. Axırda padşahın oğlu boynuna alır ki, doğrudan da o məni öyrədirdi, amma mən tənbellik eləyib öyrənmirdim.

Həqiqəti eşitdikdən sonra padşah onu əfv edir və padşahın oğlu ilə balaca çoban həmişəlik dost olurlar..

ÇEM QMASİLEVZE

Me mudam çem qmasilev eige er zğapar vuqvebodi.

Dedamisaze apriqa nakianev er adgili ari, ik negrebi tsxovroben. İk bevr maimunebi ari.

Er dğe er zooparqi dadgma maipikres. Apriqaşi namtsxovr maimunebi daiçires qletqaşi çaagdes da memre ei zooparqşi maiqones. İs qletqaşi şeinaxes insnev açenes.

Dedamisai sru adgila zooparqi ari. Sru zooparqşits maimunebi ari. Qmasilev maimunebi upro diax uqvars. İgimibeı rom, zooparqşi monasul insnevtan tamaşoben, magattan zarapatev çidian. Maimunebi diax gaatsinoebi arian.

Papas maimuni daanaxla çem kali zooparqşi seeqona. İmasats maimunebi diax mohsoneboda.

ჩემ ყმაწილევზე

მე მუდამ ჩემ ყმაწილევ ეიგე ერ ზღაპარ ვუყვებოდი.

დედამიწაზე აფრიკა ნაქიანევ ერ ადგილი არი, იქ ნეგრები ცხოვრობენ. იქ ბევრ მაიმუნები არი.

ერ დღე ერ ზოოპარკი დადგმა მაიფიქრეს. აფრიკაში ნამცხოვრ მაიმუნები დაიჭირეს კლექტკაში ჩააგდეს და მემრე ეი ზოოპარკში მაიყონეს. ის კლექტკაში შეინახეს ინსნევ აჩენეს.

QURBANİ DAHPİRDA

Er upatrono qats-dedaqatsi qopila. Magat er şili akondaqe. Es ocaxi diax kesibi da upatrono iqo. Er biçigan garda minme ar hqavdaqe. Magat ei qmasili magra japaobit gazardes. Magat şuli ded-mamaibey danajero, magat danapasev şuli gaizarda.

Ded-mama şexarodnen rom, şili droze daasaxlon, maleitav tavi şulisi şuli dainaxon.

Dro movda tavi şuli daasaxles. Biçi mama dahpirda rom, magat şul qmasili eqolos, xutmet slisi rom atavdeba Ğmerti gzaze magi saxelze er qurban daaqlivar.

Ğmertma papai dapirebuli qabuli kna. Magat şul qmasili eqola. Papas sixarulit ver itsoda ra ekna. Umoutmenla xutmet sli atiibas elodeboda. Şuli şulisi xutmet slisi atiibitav, magi saxelze er qoçi qurbani douqla dğeoba gaatara.

კურბანი დაჰპირდა

ერ უპატრონო კაც-დედაკაცი ყოფილა. მაგათ ერ შილი აქონდაყე. ეს ოჯახი დიახ ქესიბი და უპატრონო იყო. ერ ბიჭიგან გარდა მინმე არ ჰყავდაყე. მაგათ ეი ყმაწილი მაგრა ჟაფაობით გაზარდეს. მაგათ შული დედ-მამაიბედ დანაჟერო, მაგათ დანაფასევ შული გაიზარდა.

დედ-მამა შეჰზაროდნენ რომ, შილი დროზე

Yamacdakı əkin sahələrində öz təsərrüfat işləri ilə məşğul olan bütün adamlar əllərindəki alətlərlə – kimisi toxa, kimisi bel, kimisi yaba ilə oğlanı xilas etmək üçün ona tərəf qaçırlar.

Onlar oğlanın yanına çatanda gözlərinə inanmırlar. Balaca oğlan camaatın ona inanıb qaçaraq gəldiyini görəndə gülməkdən uğunub gedir. Adamlar oğlanın yalan danışdığını görəndə geri qayıdıb öz işlərinə davam edirlər.

İkinci gün yenə də oğlan qışqırmağa başlayır ki, kömək edin, kömək edin, canavar basqın eləyir. Adamlar yenə də ona kömək eləmək üçün onun yanına qaçırlar. Amma balaca oğlan elədiyi zarafatın yenə də baş tutduğunu görəndə gülməkdən özünü saxlaya bilmir. Adamlar çox hirsələnirlər, onu danlayırlar və elədiyi bu hərəkətin heç də gülməli olmadığını deyirlər. Oğlan isə gülməkdən onlara heç cavab da verə bilmir.

Üçüncü günü balaca oğlan yenə də qoyun otarırdı. Birdən gördü ki, canavarlar sürüyə tərəf gəlir. Qorxudan oğlanın gözləri hədəqəsindən çıxdı, dili topuq vura-vura qışqırmağa başladı. Kömək edin, kömək edin, doğrudan da canavarlar sürüyə hücum edirlər. Xahiş edirəm, kömək edin!

Balaca oğlan çox qışqırdı, amma onun köməyinə heç kim gəlmədi. Yırtıcı canavarlar yalançı oğlanın sürüsünü də, özünü də parçalayıb, yedilər.

Yersiz zarafat yalançı oğlanın başına bəla gətirdi.

დედამიწაი სრუ ადგილა ზოოპარკი არი. სრუ ზოოპარკშიც მაიმუნები არი. ყმაწილევ მაიმუნები უფრო დიახ უყვარს. იგიმიბეი რომ, ზოოპარკში მონასულ ინსნევთან თამაშობენ, მაგათთან ზარაფათევ ჩიდიან. მაიმუნები დიახ გააცინოები არიან.

პაპას მაიმუნი დაანახლა ჩემ ქალი ზოოპარკში წეყონა. იმასაც მაიმუნები დიახ მოჰწონებოდა.

UŞAQLARIM HAQQINDA

Mən həmişə uşaqlarıma belə bir nağıl danışardım.

Dünyada Afrika adlı bir yer var, orada zəncilər yaşayırlar. Orada həm də çoxlu meymunlar var.

Bir gün zoopark tikməyi fikirləşdilər. Afrikada yaşayan meymunlardan tutub qəfəsə saldılar və bu zooparka gətirdilər. Onları qəfəsə qoyub adamlara göstərirdilər.

Bütün dünyada zooparklar var və hər zooparkda da meymunlar var. Uşaqlar meymunları daha çox sevirler. Çünki onlar zooparka gələn insanlarla oynayırlar, onlarla zarafat edirlər. Mymunlar çox gülməlidirlər.

Babası meymunları görmək üçün qızımı zooparka aparmışdı. Onun da meymunlardan çox xoşu gəlmişdi.

Babası meymunları görmək üçün qızımı zooparka aparmışdı. Onun da meymunlardan çox xoşu gəlmişdi.

ÇEM ZMİ PÂTRA OBA

Çem zma pàtra droze umousenari iqò.

Çon ezoşi er xurmai xe iqò, çem zma dedas rom gaajavrevda, deda ahqònda ugi xurmai xeze ajdenda.

Sqolaşi qitxuvaşin mudam pintobas çidivoda. Me magigan didi viknosats magi xəlşi sqolaşi sàsula ar mindoda. Ugimibey rom, mudam magibei diub mtsxenianda.

Çon ormartaba saxli gokonda. Er dğe çem zma meore martabait çomovarda. İs sòora pelaknebi araşi çomovarda, ugikiv zliv gamaiqònes. Har dğe er saziano rames çidioda.

Çon pàtraobaşin dedaibi qalxozşi muşiovden. İseni rom sakmeze iknebodnen me da çem zma saxşi vçebodit. Ded-mama saxşi daabrunebel droze, is qartan eledebodaqè rom, tavi naknar rameebi me damabralosvo.

Magaze raktonats rom davsero ar morçeba. Mezoblevşi bevr danalev qatsi iqò, maga minme ar apasevda. Çem zmam pintobev tavi daanebosvo, deda maga mudam ebneboda rom, tu ege pin biçi ikene, ugi qats unda deemsgavsovo. Şents minmen ar unda dagapasos.

Magram çem zma gaizarda, erage biçi dadga rom, bitov sopeli apasevs. Sopolşi gamorçeuil biçèbit ertia.

ინახავს. ხალღ დიახ ჟავრი შემეყარა, გოუჟავდნენ ბიჭ და ნაქნარ ეი ჰარაქათი ბეთ გააცინო არავო ებნებთან. ბიჭი კი სიცილით ბეთ რამესაც ვერ ებნება.

მესამე დღე პატრა ბიჭი კიდემ ცხორ აზიევდა. ერცხო დაინახა რომ, ჟანავრები ცხორი ფარაისყენ მოდიან. ბიჭ შიშით თოლები ამოუტრიალდა, ენა დეეჭირა ზლივ იყირა: “მემეშელეთ, მემეშელეთ, მართლა ჟანავარი ცხორ დეესივა. გეხეწებიყე მემეშელეთ”!

პატრა ბიჭმა ბევ იყირა მაგრამ მაგი ჳმაზე მინმე არ მოვდა. ჟანავრემა ცხორიც და ბიჭიც დაფათრეს ჳამეს.

უადგილო ზარაფათეემა ტყულიან ბიჭ თავზე ბალაჳ მოულა.

YALANÇI

Balaca bir oğlan var imiş. O, həmişə yamaclarda qoyun otararmış. Onun qoyun otardığı yamacda başqa adamlar da öz bağlarında işləyərmişlər.

Bu balaca oğlan adamları narahat eləməyi, yalan danışmağı xoşlayardı.

Bir dəfə tarlada hərə öz işi ilə məşğul olarkən qoyun otaran balaca oğlan qışqırmağa başlayır ki, kömək edin, kömək edin, canavar gəlir.

ამ პატრა ბიჭ ინსნები შეწუხება, ტყულები ლაპარაკი უყვარდა.

ერთხელ, მინდორში სრუ თავი საქმეი გაკეთებაშინ, ცხორი მონაზიებ პატრა ბიჭი ყურულ ეკიდება: “მემეშელეთ, მემეშელეთ, ჟანავარი მოდის!”

საზოვართან ახლოს ნამკოფ მინდრევში თავი საქმეები განაკეთევ ინსნემა ჳელში რაც ჳქონდაყე რაითაც მუშოვდნენ უგიმიებითავ: ზოგი ეჩოით, ზოგი ლაფათკაით, ზოგი ფიწლით, ბიჭი გადაარჩენლა მაგისყენ გადაიხორწნენ.

ისენი რომ ბიჭთან გოუწივნენ თოლევ არ უჟერევდნენ. პატრა ბიჭმა, რომ დაინახა - ბითოვ ხალღმა დოუჟერა, გადმაიხორწნენ, სიცილი ოუსკდა. ხალღმა ბიჭი ტყული ნალაპარიკი რომ დაინახა, უკან დაბრუნდნენ თავი საქმე გააგზელეს.

მეორე დღე კიდემ ბიჭი ყურულ ეკიდება რომ, მემეშელეთ მემეშელეთ, ჟანავარი მოდის. ხალღი მაგიბეი მათშელიბლა კიდემ მაგისყენ გადაიხორწა.

მაგრამ, პატრა ბიჭი რომ ხედავს მაგი ნაქნარ ზარაფათი კიდემ იქნავო, სიცილით თავითავ ვერ

ჩემ ზმი პატრაობა

ჩემ ზმა პატრა დროზე უმოუსენარი იყო.

ჩონ ეზოში ერ ხურმაი ხე იყო, ჩემ ზმა დედას რომ გააჟავრევდა, დედა აჳყონდა უგი ხურმაი ხეზე აჟდენდა.

სკოლაში კითხუვაშინ მუდამ ფინთობას ჩიდივოდა. მე მაგიგან დიდი ვიქნოსაც მაგი ჳელში სკოლაში წასულა არ მინდოდა. უგიმიბეე რომ, მუდამ მაგიბეი დიუბ მცხენიანდა.

ჩონ ორმართაბა სახლი გოქონდა. ერ დღე ჩემ ზმა მეორე მართაბაით ჩომოვარდა. ის წოორა ფელაქნები არაში ჩომოვარდა, უგიქივ ზლივ გამაიყონეს. ჳარ დღე ერ საზიანო რამეს ჩიდიოდა.

ჩონ პატრაობაშინ დედაიბი კალხოზში მუშოვდნენ. ისენი რომ საქმეზე იქნებოდნენ მე და ჩემ ზმა სახში ვჩებოდით.

დედა-მამა სახში დააბრუნებელ დროზე, ის კართან ელედებოდაყე რომ, თავი ნაქნარ რამეები მე დამაბრალოსვო.

მაგაზე რაქთონაც რომ დავწერო არ მორჩება. მეზობლევში ბევრ დანალევ კაცი იყო, მაგა მინმე არ აფასევდა. ჩემ ზმამ ფინთობევ თავი დაანებოსვო, დედა მაგა მუდამ ებნებოდა რომ, თუ

ეგე ფინ ბიჩი იქენე, უგი კაც უნდა დეემსგავსოვო.
შენც მინმენ არ უნდა დაგაფასოს.

მაგრამ ჩემ ზმა გაიზარდა, ერაგე ბიჭი დადგა
რომ, ბითოვ სოფელი აფასევს. სოფელში
გამორჩეულ ბიჭებით ერთია.

QARDAŞIMIN UŞAQLIĞI

Qardaşım balaca olanda çox nadinc idi. Həyatımızdə bir xurma ağacı var idi. Anam onu cəzalandıranda həmişə həmin xurma ağacının üstündə otuzdururdu.

Məktəbdə oxuyanda da həmişə dəcəllik edirdi. Mən yaşca ondan böyük olsam da, onun əlindən məktəbə getmək istəməirdim. Çünki həmişə ona görə mən utanırdım.

Bizim ikimərtəbəli evimiz var idi. Bir gün qardaşım ikinci mərtəbədən yıxıldı. O, düz pilləkənlərin arasına düşdü, onu ordan zorla çıxara bildilər. Hər gün bir ziyankarlıq edirdi.

Biz balaca olanda anamgil kalxozda işləyirdilər. Onlar işdə olanda qardaşımınla mən evdə qalırdıq. Valideynlərim işdən qayıdana yaxın o, qapının yanında gözləyirdi ki, özünün elədiyi ziyankarlıqları mənə etdiyimi desin.

Onun haqqında nə qədər yazsam qutarmaz. Qonşuluqda çox spirtli içki içən, heç kimin hörmət

Pàtra biçma, rom dainaxa - bitov xalgma doujera, gadmaixorsnen, sitsili ousqda. Xalgma biçı tquli nalapariqi rom dainaxa, uqan dabrundnen tavi sakme gaagzeles.

Meore dge qidem biçı quril eqideba rom, memeselet memeselet, janavari modis. Xalgı magıbei maaşelibla qidem magısqen gadaixorsa.

Magram, pàtra biçı rom xedavs magı naknar zarapati qidem iknavo, sitsilit tavitav ver inaxavs. Xalg diax javri şemeeqara, goujavdnen biç' da naknar ei harakati bet gaatsino aravo ebnebian. Biçı qi sitsilit bet ramesats ver ebneba.

Mesame dge pàtra biçı qidem tsxor azievda. Ertsxo dainaxa rom, janavrebi tsxori paraisqen modian. Biç' şışit tolebi amoutrialda, ena deeqira zliv iqira: "Memeşelet, memeselet, martla janavari tsxor deesiva. Gexesebiqe memeselet"!

Pàtra biçma bev iqira magram magı xımaze minme ar movda. Janavrevma tsxorits da biçits dpatres çames.

Uadgilo zarapatevma tqulian biç' tavze balah mouğa.

ტყულიანი

ერ პატრა ბიჭი ყოფილა. ის მუდამ საზოვრეზე ცხორ აზიევს ყოფილა. მაგი ცხორი მონაზიევ საზოვრევეთან ახლოს, სხო ინსნები თავი ბაღევიში საქმეს ჰნახენ ყოფილა.

eləmir və bir gecə onun yanında qalır.

Həmin gün nar ağacının üstündə iki dənə nar yetişir, kişi düşünür ki, nə yaxşı oldu, birini bu gün yeyərəm, birini də sabah və yatır. Səhər durub, bayıra çıxanda görür ki, nar ağacı tamamilə quruyub. Bu ağacın birdən-birə quruması onu bərk düşündürür. Axırda başa düşür ki, sən demə ikinci nar qonaq üçün yetişibmiş. Amma o, bunu başa düşməyib. Fikirləşib öz-özünə deyir: “Deməli, mən də elə kənddəkilərin tayıyam, ağılsızam, daha niyə durub bura gəlmişəm? Niyə burda yaşayıram?” Qalxıb aşağıya, öz kəndinə qayıdır.

TQULIANI

Er pàtra biçi qòpila. İs mudam sazovrevze tsxor azievs qòpila. Magi tsxori monaziev sazovrevtan axlos, sxo insnebi tavi bağevşi sakmes hnaxen qòpila.

Am pàtra biç' insnebi şesuxeba, tqulebi lapariqi uqvarda.

Ertxel, mindorşi sru tavi sakmei gaqetebaşın, tsxori monazieb pàtra biçi qürül eqideba: “Memeşelet, memeşelet, janavari modis!”

Sazovartan axlos namqop mindrevşi tavi sakmeebi ganaqetev insnevma xəlşi rats hkondaqə raitats muşiovdnen ugimiebitav: zogi eçoit, zogi lapatqait, zogi pislit, biçi gadaarçenla magisqən gadaixorsnen.

İseni rom biçtan gousivnen tolev ar ujerevdnen.

etmədiyi pis bir kişi var idi. Anam qardaşımı pis hərəkətlərindən çəkəndirmək üçün həmişə ona deyirdi ki, əgər belə pis oğlan olsan, o kişiye oxşayacaqsan. Sənə də heç kim hörmət etməyəcək.

Amma qardaşım böyüyüb elə oğlan oldu ki, bütün kənd ona hörmət edir. Kənd içində ən nümünəvi oğlanlardan biridir.

ZĞAPARI

Er sopenşi tavitavi sxoebigan çquani çanatol er qatsi tsxovrovs qòpila. Er dge es qatsi pikirovs rom, ak namtsxovr xalği uçqoebi arian, me magat uçqoobas ver govzlev. Es soplit gadis miva, er tis sərze tsxovrebas isqovs. Rata sliobit martò tsxovrovs. Magi namtsxovr adgiltan qari zirze er broşouli xe izdeba. Am broşouli xeze er tsaligan meť broşouli ar iseva. Es qatsi dgeşi er broşouli çimit gzas midis qòpila.

Er dge, qatsi hxedavs rom, keşai zeitqən er qatsi modis. Am dromdin ekavrobaşi minme ar gamamçdariqò. İgimibeitats insani danaxaşın diax uqırdeba da maga şin hpátijevs. Monasul qatsits ama aar ar ebneba da er ğamit magastan rçeba.

Ugi dğes broşouli xe, or broşoul isxams, qatsi pikrovs ra qai ari ert dğes şevçam erts xualvo, izinevs. Dilaze rom adgeba gare gava xedavs rom, broşouli xe gamxımarə. Es xe rebei gaxımavo ama bevrs apikrebinevs.

Axirşi tav modis rom, meore broşouli qonağibei moşevliqò. Magram is tav ver mosuliqò. Pikirovs tavibei ambovs: - “imaşin mets uçqo var, ugi soplelebi tay var, daha rebei amdgarvar ek mosulvar? Ek rebey vtsxovrov?”

Dgeba dabra tavi sopenşi brundeba.

ზღაპარი

ერ სოფელში თავითავი სხოებიგან ჭკუანი ჩანათოლ ერ კაცი ცხოვროვს ყოფილა. ერ დლე ეს კაცი ფიქროვს რომ, აქ ნამცხოვრ ხალღი უჭკოები არიან, მე მაგათ უჭკობას ვერ გოვზლევ. ეს სოფლით გადის მივა, ერ თის წერზე ცხოვრებას იწყოს. რათა წლიობით მარტო ცხოვროვს. მაგი ნამცხოვრ ადგილთან კარი ზირზე ერ ბროწოული ხე იზდება. ამ ბროწოული ხეზე ერ ცალიგან მეტ ბროწოული არ იწევა. ეს კაცი დღეში ერ ბროწოული ჭმით გზას მიდის ყოფილა.

ერ დლე, კაცი ჰხედავს რომ, ქეშაი ზეიტყენ ერ კაცი მოდის. ამ დრომდინ ექავრობაში მინმე არ გამამჩდარიყო. იგიმიბეითაც ინსანი დანახაშინ დიახ უკირდება და მაგა შინ ჰპათიჟევს. მონასულ კაციც ამა არ არ ებნება და ერ ღამით მაგასთან რჩება.

უგი დღეს ბროწოული ხე, ორ ბროწოულ ისხამს, კაცი ფიქროვს რა კაი არი ერთ დღეს შევჭამ ერც ხუალვო, იზინევს. დილაზე რომ ადგება გარე გავა ხედავს რომ, ბროწოული ხე გამქმარა. ეს ხე რებეი გაქმავო ამა ბევრს აფიქრებინევს. ახირში თავ მოდის რომ, მეორე ბროწოული ყონალიბეი მოწველიყო. მაგრამ ის თავ ვერ მოსულიყო. ფიქროვს თავიბეი ამბოვს: - “იმაშინ მეც უჩკო ვარ, უგი სოფლელები თაჲ ვარ, დაჰა რებეი ამდგარვარ ექ მოსულვარ? ექ რებეჲ ვცხოვროვ?”

დგება დაბლა თავი სოფელში ბრუნდება.

NAĞIL

Bir kənddə özünü başqalarından ağıllı hesab edən kişi yaşayırmış. O, bir gün fikirləşir ki, burada yaşayan adamlar çox ağılsızdırlar, mən onların ağılsızlıqlarına dözə bilmərəm. Bu kənddən çıxıb gedir, bir dağın başında yaşamağa başlayır. Uzun illər tək yaşayır.

Onun yaşadığı yerin qapısının yanında bir nar ağacı yetişir. Bu nar ağacının üstündə bir dənədən artıq nar yetişmir. Bu kişi gündə bir nar yeməklə dolanırmış.

Günlərin bir günü görür ki, aşağıdan yuxarıya doğru bir kişi gəlir. Bu vaxta qədər buralarda heç kim görünməmişdi. Ona görə də burada insan görəndə o, çox təəccüblənir və onu evinə dəvət edir. Kişi ona etiraz